

Andre søndag etter pinse

Matt 9:9-13, 18-26 (1 Mos 12:1-9; Sal 33:1-12; Hos 5:15-6:6; Sal 50:7-15; Rom 4:13-25)

Vi er i gang med treenighetstiden, en tid hvor det fokuseres på disippelskap og hvordan Guds rike kan komme til syne blant mennesker. Denne søndagen preges av selve *kallet*, introduksjonen til tjeneste.

Den første delen av teksten inneholder kallelsen av evangeliets forfatter, Matteus (selv om noen eksegeter problematiserer at evangelist og disippel er en og samme person). Vi er i Galilea, nærmere bestemt i Kapernaum. Vi får høre at Jesus ser Matteus sitte «på tollboden», og vi skal med dette forstå at Matteus er *toller* av yrke. Kapernaum lå ved handelsveien mellom Syria og Middelhavet; her ble store verdier ble fraktet gjennom området, og det var gode penger å tjene.

Som tollere gjorde man seg ikke populær blant folk flest, og i hvert fall ikke blant konservative jøder. Vi leser i andre bibeltekster at tollere ble forstått som syndere på grunn av yrkesvalget sitt. Ikke bare jobbet de for romerske myndigheter, de var også kjent for å kreve inn mer penger enn de skulle – til egen vinning (se også Sakkeus, Luk 19:1-10). «Tollere og syndere» er en parallellisme som går igjen åtte ganger i evangeliene. Var du tollere, var du utenfor det gode selskap.

Det er nå Jesu to ord forandrer hele livet til Matteus: «Følg meg!» (gr.: *akolouthei moi*). Vi hører ikke om noen videre utveksling, noen nøling, noen tvilende spørsmål – vi hører simpelthen at Matteus reiser seg og går etter Jesus. Hele situasjonen er bemerkelsesverdig. Ikke bare fordi Jesus som rabbi vil assosiere seg med en tollere, men fordi denne tolleren så villig går fra arbeidsplassen sin uten å stille spørsmål. Han forlater en trygg tilværelse med sikker inntekt til fordel for Jesus. Matteus må ha opplevd noe helt spesielt når han hørte Jesu to enkle ord. Vi vet lite om foranledningen. Dette var Jesu eget hjemsted, og Matteus kan ha kjent til Jesus og hans forkynnelse lenge. Det vi kan *vite*, er at Matteus visste hva det innebar å leve i *utenforskap*. Nå ble han invitert med i et *felleskap*, og den muligheten måtte han gripe!

Det er ikke Matteus som blir gjenstand for anklager i denne omgang, men Jesus. Fariseerne observerte det som nå var skjedd, og at det var flere «tollere og syndere» i Jesu selskap. Nå måtte han svare: Hva kunne han ha med disse å gjøre, disse som ikke overholdt loven? Jesu svar er nok overraskende for dem: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke.» Det er ikke de skriftlærde Jesus oppsøker, men tvert imot de som de skriftlærde ikke vil ha med å gjøre!

Den andre delen av teksten omhandler en annen situasjon – faktisk to situasjoner som foregår parallelt. Den ene omhandler Jesus på vei for å vekke til live datteren til forstanderen Jairus. Jairus har selv erklært at datteren allerede er død. På vei til Jairus forteller Matteus at en kvinne snek seg inn på Jesus og rørte ved kappen hans. Hun var overbevist om at hvis hun kunne røre ved den, ville hun bli frisk fra sine blødninger. Hun slipper ikke unna en konfrontasjon med Jesus, men den er av det behagelige slaget: Jesus berømmer henne og ber henne være frimodig. Med ordene «din tro har frelst deg» er hun på et øyeblikk blitt frisk! Snart er Jesus fremme hos Jairus, og helt i tråd med Jairus' tro og tillit vekker han datteren til live.

De to miraklene Jesus utfører her kan leses på flere måter, men det er noen åpenbare tilknytningspunkter til det vi nettopp hørte om Matteus. Kvinnen som hadde blødninger var åpenbart plaget rent fysisk, med alt ubehag og fortvilelse som følger med sykdom. En sånn type sykdom hadde også et annet problem ved seg: Kultisk urenhet. Med en slik tilstand kunne hun ikke oppsøke tempelet eller ta del i den vanlige tilbedelsen – det ville være et brudd med Moseloven (3 Mos 15:19). Ikke bare det – å røre ved en religiøs leder eller rabbi ville også gjøre HAM uren! Det er

jo til å forstå hvorfor hun snek seg innpå ham. Men Jesus overrasker alle! Han blir ikke sint, og han blir heller ikke uren – tvert imot renser han kvinnen som våger å røre ved ham!

Temaer

Jairus har en helt spesiell tillit til hva Jesus kan gjøre. Han er forstander (gr: archon), og formodentlig godt kjent med Loven og Profetene (datidens Bibel). Han identifiserer Jesus som en som har makt over liv og død, og dét med rette. Jesus nøler ikke, men blir med for å gjøre som Jairus ber om. Den unge piken får livet tilbake! Også her risikerer Jesus å gjøre seg uren ved å røre ved lik (4 Mos 19:11), men der hvor det ikke er noe lik, er det heller ingen urenheter. Den unge piken får returnere fra det ytterste utenforskap, selve døden, til *livet!*

Det er ikke vanskelig å se hvordan Jesus beveger seg blant oss mennesker gjennom disse tekstene. Han *kaller* Matteus ut av et syndig liv inn i fellesskap med seg. Han *kaller* den syke kvinnen ut av sykdom og inn i fellesskap med andre mennesker. Han *kaller* den unge piken ut av døden og inn i livet! Alt dette er bilder på hva kallet til disippelskap handler om. Tro og omvendelse fører til *gjenopprettelse!* Disippelskap er ikke bare hva vi selv har fått del i, men også hva vi inviterer andre mennesker inn i. Det er ikke lite! Det er jo selve livet!

En metodistisk forståelseshorisont

Kallelsen ved tollboden er et utmerket uttrykk for den *forutgående nåde*. Gud kommer oss i møte og kaller på oss før vi har et begrep om hvem han er. Nåden er virksom i det før vi forstår rekkevidden av den. Den gjør respons mulig – den setter Matteus i stand til å hoppe ned fra tollboden og tillitsfullt følge etter Jesus.

Jesus siterer Hosea 6:6: «Det er barmhjertighet jeg vil ha, ikke offer». John Wesleys kritikk av «vain religion» er i tråd med Jesu kritikk av fariseernes formalisme. Å følge Jesus er «hjerterets religion», som Wesley kaller det. Jesus setter konkret nestekjærlighet opp mot den kjærlighetstomme fromheten som fariseerne forfektet.

Et overordnet tema for søndagens tekst kan sies å være *tillit*. Tro handler ikke bare om intellektuell samstemmighet, om enkeltpersoners integritet, men om at vi legger livene våre i Guds hender. Matteus går i tillit etter Jesus, kvinnen søker tillitsfullt Jesu helbredelse, Jairus *vet* at datteren hans vil bli frisk om Jesus rører ved henne. John Wesley betonte ofte *tro* som nettopp tillit, en «sure trust and confidence». Han bruker noenlunde samme ordelag om sin Aldersgate-opplevelse som den skjellsettende forskjellen fra tidligere: «I felt I did trust in Christ... an assurance was given me...»

Spørsmål til ettertanke

Hvor ville Jesus gått om han kom inn i vår by, i vårt samfunn? Hvem ville han vært på fest med?

Hva slags utenforskap lever våre medmennesker i? Sykdom? Stigma? Skam?

Skal vi forvente at mirakler fortsatt skjer?

Om mirakelet lar vente på seg, hva kan kirken og fellesskapet tilby?